

Nederlander wil geen euro minder voor zorg en veiligheid

De Volkskrant vroeg een representatieve groep Nederlanders waar ze op zouden bezuinigen, als het moest. De post ontwikkelingssamenwerking werd als eerste gehalveerd in deze Begroting van het Volk.

Van onze verslaggevers
Douwe Douwes
Robert Giebels

DEN HAAG Stel, u moet tot 2015 35 miljard euro of 18 miljard of 5 miljard bezuinigen: waar bespaart u dan op? Dat was de kernvraag van het onderzoek van de Volkskrant naar de opvattingen van de Nederlandse bevolking over bezuinigingen. Het onderzoek is uitgevoerd door TNS Nipo en is een idee van de Brit John Green van onderzoeksbureau Simalto. Dat deed vergelijkbaar onderzoek in Groot-Brittannië en Australië.

TNS Nipo-onderzoeker Tim de Beer vertaalde het onderzoek naar de Nederlandse situatie. 'Deze Begroting Van Het Volk laat zien dat er voor Nederlanders wel degelijk wat te kiezen valt als het op bezuinigen aankomt. Er zijn meerdere wegen die naar Rome leiden.'

Vierentwintig posten met zware en minder zware bezuinigingsopties werden aan een representatieve groep respondenten voorgelegd. Ze kregen de opdracht eerst 35 miljard te bezuinigen en daarna steeds wat minder. Ook de 18 miljard waarvoor dit kabinet heeft gekozen. Uiteindelijk was de opdracht om 'slechts' 5 miljard euro te bezuinigen. 'Bezuinigen' is niet helemaal het juiste woord: om aan de 35 miljard en lager te komen mochten respondenten ook de lasten verzwaren. De bezuinigingssimulatie is nu te maken op de site van de Volkskrant.

De voorgelegde bezuinigingsopties komen voor een groot deel uit de twintig rapporten die groepen ambtenaren vorig jaar hebben gemaakt onder de noemer: Brede heroverwegingen. Op alle mogelijke beleidsterreinen kregen werkgroepen van hoge ambtenaren de opdracht 20 procent te bezuinigen om een totaal van 35 miljard te bereiken. Uit hun keuzes en overwegingen volgde een enorme lijst met besparingsopties verdeeld over de 24 beleidsterreinen die voor dit onderzoek gebruikt werden.

Winstbelasting

TNS Nipo stelt vast dat van die 24, veiligheid en zorg het belangrijkste werden gevonden. Ambtenaren, Defensie en vooral de winstbelasting interesseren de respondenten zo goed als niets. Dat is terug te zien in de keuzes die ze maken als ze moeten bezuinigen. Waar die ook neervielen:

2,4 miljard euro kan er zo af van de post ontwikkelingshulp

op zorg en veiligheid mag geen euro minder worden besteed. Ook niet als de opdracht is om liefst 35 miljard te bezuinigen.

Daarentegen kan op de volgens de respondenten onbelangrijke terreinen volop bezuinigd worden. De winstbelasting kan flink omhoog, ook al verslechtert dat de Nederlandse concurrentiepositie. Ook bij Defensie en ambtenaren kan er flink wat af. Maar de meest constante 'bezuiniger' is ontwikkelingssamenwerking: hoe weinig er ook bespaard hoeft te worden, die post wordt door de Nederlander als eerste gehalveerd. Opbrengst: 2,4 miljard euro.

Ontwikkelingssamenwerking is een uitzondering. Het is de enige 'post' waarop evenveel bezuinigd wordt, ook als de totale bezuiniging minder wordt. Als de opdracht 5 miljard is, dan

vinden respondenten ruimte om het eigen risico in de zorg af te schaffen en 4.000 agenten meer de straat op te sturen. Opvallend is bij die bezuinigingsopdracht dat dan de hypotheekrenteaftrek al niet meer heilig is. Die kan van het maximum van

30 procent zou maximaal de hypotheekrenteaftrek kunnen zijn

52 procent nu, naar 42 procent.

Zodra er serieus bezuinigd moet worden, vanaf 18 miljard euro, dan is er een opvallende bereidheid in eigen vlees te snijden. Want de belastingen mogen dan omhoog: de BTW, de winstbelasting en zelfs de inkomstenbelasting. En ook mag de hypotheekrenteaftrek verder omlaag: naar een nieuw maximum van 30 procent.

Moeten de totale bezuinigingen nog verder omhoog dan wordt geld gevonden in een hogere AOW-leeftijd (67 jaar), goedkoper werkende gemeenten, fors hogere huren, minder uitkeringen, lagere ambtenarensalarissen en een belastingverhoging voor iedereen, ook de lagere inkomens.

En de hypotheekrenteaftrek? Wordt die dan afgeschaft als er heel veel bezuinigd moet worden? Nee,

dat niet. Zo heilig is die aftrek dan nog wel.

STAP IN DE SCHOENEN VAN MARK RUTTE EN KIES UW BEZUINIGINGEN
VK.NL/PRINSJESDAG

4.000 agenten zouden er meer de straat op moeten gestuurd

Waarop zou de gemiddelde Nederlander bezuinigen?

